

До спеціалізованої вченої ради Д 26.007.04
у Національній академії внутрішніх справ
за адресою: 03055, м. Київ, пл. Солом'янська, 1.

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційне дослідження Скибенка Олексія Ігоровича на тему: «Конституційно-правовий статус прокуратури України в умовах реформування» на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.02 - конституційне право; муніципальне право

Актуальність теми дослідження підтверджується тим, що в період реформування правової системи держави, актуалізуються питання підвищення правозахисного потенціалу органів правосуддя та правопорядку, чільне місце серед яких відведено саме органам прокуратури. Проведене дисертаційне дослідження О.І. Скибенка є актуальним і стосується такого правозахисного інституту, як прокуратури, його конституційно-правового статусу, питанням вдосконалення законодавства України з питань його функціонування з метою усунення недоліків і прогалин, а також формуванню оптимального функціонального апарату.

Реформування будь-якої системи перш за все передбачає оптимізацію її структури, що включає зміну її елементів, особливої актуальності набуває дослідження кадрових процесів як правового явища в цілому та трансформацію функціонального апарату, зокрема. Так, попри високий рівень актуалізації цього питання з боку засобів масової інформації, серед політичних кіл і юридичної спільноти, навряд чи є єдиний концептуальний підхід до вирішення цього питання. Саме в цьому, на думку автора, полягає неефективність усіх спроб реформувати прокуратуру протягом останніх 30 років не зважаючи на прийняття Закону України «Про прокуратуру» та внесення відповідних змін до Конституції України.

Осмислення проблематики та вироблення науково обґрунтованого алгоритму її вирішення має суттєве значення для самого процесу реформування, оскільки впливає на підстави, суб'єктний склад, методи, способи і результати

12 02 21

його проведення. У зв'язку з чим актуальності набувають загальнотеоретичні та прикладні новації в сфері регулювання суспільних відносин, пов'язаних з реформуванням статусу прокуратури України. До того ж, вироблення ефективної моделі функціонування прокуратури набуває особливого значення в контексті реалізації державної політики в сфері протидії корупції, що в свою чергу потребує вироблення належних наукових рекомендацій щодо боротьби з цим негативним явищем. Характерною ознакою дисертаційної роботи є її спрямованість на вдосконалення інституту прокуратури в Україні. Дисертант цілком слушно концентрує основну увагу на провідних аспектах теми - характеристики генези, та стану конституційно-правового регулювання інституту прокуратури в Україні. Заслуговує на увагу з'ясування правової природи саме процесу реформування, вироблення оптимальної моделі функціонування прокуратури як правозахисного інституту. Можна погодитись з практичними рекомендаціями автора щодо необхідності проведення аудиту виконаної прокурором роботи, як етапу, що передує його звільненню з органів прокуратури як превентивний засіб щодо уникнення констатації судами фактів порушення прав прокурорів на працю. Внеском автора в розвиток конституційної доктрини оптимізації інституту прокуратури є обґрунтування теоретичних положень, які характеризують необхідність впровадження останніх досягнень науки і техніки в процес реалізації конституційних функцій прокуратури.

Таким чином, конституційно-правові реалії, виклики і загрози сьогодення змушують звернути увагу на проблеми політизації прокуратури та інші деструктивні чинники, які призводять до порушення Конституції та законів України, а також виявлення прогалин та розробки науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення законодавства України в частині подолання деструктивних проявів у комунікації між органами державної влади та органами прокуратури, підготовки відповідних проектів законодавчих актів.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна.

Аналіз дисертаційної роботи дозволяє дійти висновку, що О.І. Скибенку вдалося досягнути мети дослідження, яка полягає у здійсненні аналізу конституційно-правового статусу прокуратури в умовах реформування.

На сьогодні більшість наявних наукових праць зводиться до вивчення аналізу світового досвіду функціонування моделей прокуратури. Водночас у вітчизняній юридичній науці поки що відсутні дисертаційні, інші монографічні дослідження феномену впливу процесу реформування на конституційний статус прокуратури.

Сучасне наукове правове пізнання проблематики статусу прокуратури обмежується одним напрямом – дослідженням шляхів її трансформації в правозахисний інститут європейського зразка.

Автору у дисертації вдалося визначити перспективи вдосконалення правового регулювання конституційного статусу прокуратури, на шляху подолання деструктивних тенденцій у процесі здійснення публічної влади.

Загальнотеоретична конструкція поданого матеріалу сформульована з урахуванням сучасних вимог, нових ідей і тенденцій. Структура даної праці обрана досить вдало, є логічною, що дозволило автору повною мірою розкрити тему та досягти поставленої мети. Отримані наукові результати, висновки та рекомендації базуються на критичному аналізі значного обсягу нормативних джерел, наукової літератури та власного емпіричного досвіду, тощо.

Автор вміло користується методами наукового дослідження, володіє його технологією, зокрема, методами пізнання, застосовуючи широкий спектр останніх від загально-філософських до спеціально-наукових методів і підходів, що дозволили ґрунтовно проаналізувати стан реформи прокуратури з огляду з огляду на динамізм цього процесу. Це забезпечило формулювання важливих наукових положень, висновків й рекомендацій, що є обґрунтованими, достовірними, відзначаються науковою новизною.

Робота складається з анотації державною та англійською мовами, вступу, трьох розділів, дев'яти підрозділів, висновків, списку використаних джерел, а також трьох додатків. Загальний обсяг дисертації становить 238 сторі-

нок, із них 181 сторінка основного тексту.

Висновки і пропозиції, сформульовані в дисертаційній роботі, є цілком обґрунтованими, достовірними, які викладено на основі ґрунтовного аналізу наукових завдань і порушених проблем що відзначаються науковою новизною. Так, дисертантом ґрунтовно на теоретичному рівні проаналізовано конституційно – правовий статус прокуратури, встановлено та досліджено проблему деструкції публічної влади, розглянуто особливості реалізації конституційних функцій прокуратурою, а також визначено перспективи їх вдосконалення, зроблено акцент на необхідності адаптації компетенції прокурорів до сучасних глобалізаційних процесів.

Повнота викладу наукових основних результатів дослідження в опублікованих працях.

Основні результати дисертації пройшли відповідну апробацію і знайшли належне відображення в шести наукових статтях О.І. Скибенка, опублікованих у фахових наукових виданнях, перелік яких затверджено МОН України, включаючи статтю в іноземному виданні. Результати дисертаційного дослідження оприлюднені на науково-практичних конференціях, круглих столах, зокрема, тезах виступів на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

У наукових публікаціях автора повною мірою відображені основні висновки дослідження, кількість публікацій та їхнє оформлення відповідає встановленим вимогам, всі статті опубліковано у фахових юридичних виданнях.

Оцінка відповідності змісту автореферату і основних положень дисертації. Ознайомлення з дисертацією та авторефератом О.І. Скибенка свідчить про те, що об'єкт, предмет і методи дослідження відповідають спеціальності 12.00.02 конституційне право; муніципальне право.

Визначення мети й основних дослідницьких завдань заперечень не викликають. Структура роботи дозволяє проаналізувати основні аспекти проблеми й виглядає логічною, лаконічною та виправданою, відображає взаємозв'язок об'єкта та предмета.

Змісту автореферату притаманна методична і концептуальна цілісність, гармонійність наукового викладу, позбавленого однобічних висновків.

Автореферат відповідає вимогам і передає зміст проведеного дисертаційного дослідження.

Дискусійні положення дисертації та зауваження щодо її змісту.

Аналізуючи основний зміст роботи, хотілось би звернути увагу на наступне:

1. Авторське обґрунтування концепції функціонування делегованої функції прокуратури (стор. 11 автореферату) не знайшла свого відповідного відображення в авторському визначенні поняття функції прокуратури.

Хоча сама природа делегованої функції є досить дискусійною. Хотілося б почути: чи буде позитивним кроком скасуванням Верховною радою України законодавчої норми, що її запровадила?

2. Велику частину наукової роботи О.І. Скибенко присвятив дослідженню скасованої функції «загального нагляду» (стор. 55- 59), проте оминув питання аналізу функції нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян, яка є нині діючою.

3. Виходячи з аналізу Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» від 19 вересня 2019 р. зроблено аналіз нової системи органів прокуратури (Офісу Генерального прокурора, обласних та окружних прокуратур, а також спеціалізованих), проте не зазначено чим саме конституційно – правовий статус нових органів відрізняється від їхніх попередників (Генеральної прокуратури України, регіональних прокуратур, місцевих та військових)

Отже, такі моменти потребують уточнень чи додаткових пояснень.

4. Як зазначає О.І. Скибенко судова практика є джерелом конституційно – правового статусу прокуратури, наводиться аналіз рішень КСУ, ЄСПЛ, ВС, зазначається про їх прецедентний характер, що загалом є позитивним

явищем з точки зору доктрини конституційного права, проте залишилось не з'ясованим їхнє місце в ієрархії нормативно – правових джерел конституційно – правового статусу прокуратури.

5. Насамкінець, не можна не зупинитись на запропонованих автором змін до порядку заміщення Генеральним прокурором своєї посади шляхом виборчого процесу.

Зокрема, автор обґрунтовує свою концепцію необхідністю подолання політичного впливу з боку інших гілок влади на найвищу посаду в системі органів прокуратури. Проте авторський підхід до вирішення цієї проблеми може спричинити до зростання корупційних ризиків в середині прокурорської системи.

Проте виявлені недоліки значною мірою носять дискусійний характер, і не знижують наукової якості даної роботи. Можна стверджувати, що здобува-чем проведене самостійне оригінальне наукове дослідження.

Загальна оцінка дисертаційної роботи та її відповідність встанов-леним вимогам. Характерною ознакою дисертаційної роботи є її спрямова-ність на вирішенні теоретико - прикладної проблеми, пов'язаної з досліджен-ням конституційно-правового прокуратури та розробкою оптимальної моделі її реформування з метою подолання деструктивних явищ публічної влади.

На підставі викладеного слід дійти висновку, що дисертація О.І. Скибе-нка представляє собою завершене наукове загальнотеоретичне юридичне до-слідження. Оpubліковані наукові статті передають зміст основних положень дисертації. Автореферат відповідає вимогам і передає зміст проведеного ди-сертаційного дослідження.

Висновки і пропозиції, сформульовані в дисертаційній роботі, є цілком обґрунтованими, достовірними і становлять значну наукову новизну. У нау-кових публікаціях автора повною мірою відображені основні висновки дослі-дження, кількість публікацій та їхнє оформлення відповідає встановленим ви-могам, всі статті опубліковано у фахових юридичних виданнях.

Таким чином, дисертаційна робота «Конституційно-правовий статус

прокуратури України в умовах реформування», подана на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.02 - конституційне право; муніципальне право, відповідає вимогам, встановленим п.п. 9, 11, 12, 13 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567. Скибенко Олексій Ігорович за результатами прилюдного захисту заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.02 конституційне право; муніципальне право.

Офіційний опонент:

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права,
процесу і криміналістики

Київського інститут інтелектуальної
власності та права Національного
університету «Одеська юридична академія»

Букач В.В.

3 лютого 2021 р.

Підпис доцента Букача В.В. засвідчую:

Директор Київського інституту інтелектуальної
власності та права Національного університету
«Одеська юридична академія» Заслужений юрист України,
доктор юридичних наук, професор

Фелик В.І.